

Izveidots Latvijā pirmais vienotais atkritumu šķirošanas ceļvedis

Publicēts: 10.05.2022.

[Informācija medijiem](#)

[Atkritumi](#)

[Mājokļi](#)

[Pilsētvide](#)

Rīgas pašvaldība un trīs atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi iedzīvotāju ērtībām pirmo reizi Latvijā kopīgi izveidojuši vienotu ceļvedi, kas palīdzēs vieglāk orientēties atkritumu šķirošanā, tādējādi veicinot rīdzinieku aktīvāku iesaistīšanos atkritumu dalītās vākšanas procesā, kā arī palīdzot samazināt izmaksas par nešķirotu atkritumu apsaimniekošanu.

Ceļvedis pieejams un lejuplādējams [Rīgas pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē](#), tāpat to elektroniskā un drukātā veidā saviem klientiem izplatīs pašvaldības uzņēmums “Rīgas namu pārvaldnieks” (RNP). Piedalīties ceļveža izplatīšanā un izmantošanā aicināti arī citi namu apsaimniekotāji. Rīgas domes mājaslapā ir pieejamas arī atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par atkritumu šķirošanu.

Līdz šim katrs atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums darbojās pēc nedaudz atšķirīgām vadlīnijām, tādējādi ne visiem iedzīvotājiem bija skaidrs, kādus atkritumus drīkst izmest šķirošanas konteineros un kādus nedrīkst. Tagad kopīgā darbā izveidots ceļvedis, kas ļaus maksimāli vienkāršot un vienādot šķirošanas procesu iedzīvotājiem, lai viņiem vairs nebūtu jādodomā, ko mest konteinerā, pārbraucot no darba mājās turpat Rīgā atšķirīgās teritorijās.

☞ “Rīgas domes mērķis ir radīt labākos piemērus vides politikā. Mūsu pamata princips – katram iedzīvotājam jānodrošina iespējas ērti un lēti dzīvot viedri draudzīgi. Stiprinot šo principu, esam jau palielinājuši šķirotu atkritumu apjomu no 20% uz 25%. Šķirotot rīdzinieki jau ietaupījuši vairāk nekā deviņus miljonus eiro. Šobrīd strauji pieaug šķirošanas iespēju skaits, jo konteineru uzstādīšana jāveic pie katras daudzdzīvokļu ēkas. Tas ir pieaudzis par 15% iepakojuma un 35% stikla konteineriem. Svarīgi, ka dalīta atkritumu savākšana ir iespēja samazināt rēķinus, jo iepakojuma izvešana ir bez maksas. Vienošanās par šķirošanas principiem visā Rīgā palīdz katram iedzīvotājiem vienoties ar saviem kaimiņiem par šo ceļu uz izmaksu

samazināšanu,” uzsver Rīgas domes Mājokļu un vides komitejas priekšsēdētājs Edmunds Cepurītis.

“Atkritumu šķirošana Rīgā kļūst par normu. Kopš pagājušā gada sākuma vieglā iepakojuma konteineru skaits ir pieaudzis par vairāk nekā 4000. Rezultātā ir ievērojami sarucis to rīdzinieku skaits, kuriem nav iespējas ērti šķirot atkritumus - aizvien retāk saņemam sūdzības par konteineru trūkumu. Šodien esam spēruši vēl vienu nozīmīgu soli ceļā uz pieejamu un viegli izprotamu atkritumu dalītās vākšanas sistēmu, ar skaidri izskaidrotiem ieguvumiem. Šis šķirošanas standarts ir atbilde bieži izskanējušajam iedzīvotāju lūgumam skaidri pateikt, ko Rīgā drīkst un nedrīkst šķirot. Tas ļauj visiem, kas vēlas runāt par atkritumu dalīto vākšanu Rīgā, runāt vienā balsī un sniegt precīzu informāciju. Māju apsaimniekotāji, pedagogi, vides aktivisti - visi, kas vēlas runāt par atkritumu šķirošanu Rīgā var izmantot šo materiālu un būt droši, ka tieši šī ir informācija, ko pašvaldība vēlas nodot saviem iedzīvotājiem,” norāda Rīgas domes deputāte un Atkritumu samazināšanas un šķirošanas darba grupas vadītāja Mairita Lūse.

SIA “Eco Baltia vide” valdes priekšsēdētājs Jānis Aizbalts skaidro, ka Latvijā pagaidām atkritumu šķirošanas nosacījumi reģionos var būt atšķirīgi: “Viena lieta ir veicināt, lai atkritumu šķirošana cilvēkam būtu ekonomiski izdevīga, otra – padarīt to par vienkāršu procesu. Mēs redzam, ka šķirošanas kvalitāti var ietekmēt dažādi ārējie apstākļi. Piemēram, Covid laikā, kad veikalos būtiski palielinājās vienreiz lietojamo iepakojumu apjoms, novērojām, ka pie šķirotajiem atkritumiem pārstrādei nederīgo atkritumu īpatsvars palielinājās no aptuveni 15% 2019.gadā līdz pat 25% 2021.gadā. Šobrīd šis procents atkal samazinās, pierādot, ka cilvēki cenšas izvēlēties pārstrādei derīgu iepakojumu. Tomēr kopumā svarīgākais, ko cilvēkiem jāsaprot – šķirot vajag un to arī jādara. Tālākais ir atkritumu apsaimniekotāju atbildība – iedzīvotāju dalīti savākto jau sašķirot pa materiālu veidiem un novirzīt pārstrādei, savukārt to, kas pagaidām pārstrādei nav derīgs, izmantot citos veidos.”

SIA “Clean R” Ilgtspējas projektu vadītāja Liene Rumpāne akcentē, ka vienkāršība šķirošanas nosacījumos ir pamata lūgums no iedzīvotājiem, kas vēlas sākt šķirot atkritumus: “Vienkārši noteikumi, interesanti citu pieredzes stāsti, reāli piemēri un ērta infrastruktūra gan dzīvoklī, gan pagalmā ir būtiskākie faktori, kas iedzīvotāju motivē šķirot. Savā eksperimentā “Nenoroc nākotni!” sadarbībā ar RNP guvām divas svarīgas atziņas. Pirmkārt, uzzinot, ka neliela, sešu dzīvokļu māja nešķirošanas dēļ burtiskā nozīmē atkritumos izmet 720 eiro un parēķinot, ka 30 dzīvokļu mājai tie ir jau 3600 eiro, daudzi patiesi aizdomājās - vai tiešām šo naudu nebūtu vērts investēt mājas uzlabojumos, nevis izsviest. Otra atziņa – arī pilnīgs atkritumu nešķirotājs var kļūt par kārtīgu šķirotāju, ja viņam ir nodrošināts viss šķirošanai vajadzīgais. Redzot, kamēr citiem komunālās izmaksas palielinās, mājai, kas sākusi šķirot, tās kļūst mazākas, iedzīvotāji ieiet azartā un šķiro aizvien kārtīgāk. Savukārt apjomīgā iedzīvotāju aptaujā šā gada pavasarī īpaši izcēlās atziņa – cilvēkiem ir būtiski saņemt vienkāršu un saprotamu informāciju par to, kāpēc ir jāšķiro, kā jāšķiro un cik ar šķirošanu var ietaupīt. Kā šķirošanu kavējošu faktoru, iedzīvotāji aptaujā izcēla atšķirīgās šķirošanas prasības vienas pašvaldības ietvaros. Tas, ka Rīga ir pirmā pašvaldība, kur visi atkritumu apsaimniekotāji ir vienojušies par vienotu šķirošanas standartu, situāciju būtiski uzlabo un ticam, ka Rīgā šķirošanas ceļvedis uzlabos gan iedzīvotāju informētību, gan sašķirotā kvalitāti. Vienlaikus būtiski ir arī turpmāk īstenot iedzīvotājus izglītojošas aktivitātes un gādāt, lai kopīgi izstrādātais šķirošanas ceļvedis iedzīvotājus sasniedz.”

“Pēc mūsu veiktā šķirotu atkritumu monitoringa, vairāk nekā kā 30% sašķirotu atkritumu galu galā nonāk sadzīves atkritumos, jo ir pārstrādei vai enerģijas ieguvei nederīgi. Pieļaujam, ka tas ir rezultāts atkritumu apsaimniekotāju atšķirīgo vadlīniju dēļ, kas līdz šim bija stipri atšķirīgas un mulsināja šķirot gribētājus. Neskatoties uz to, ka vienoties par kopīgu vienu virzienu atkritumu šķirošanā visā Rīgā bija gana laikietilpīgs un sarežģīts process, esam veiksmīgi nonākuši pie gala rezultāta un gandarīti par to,” informē “Lautus Vide PS” direktors Jurgis Ugors.

RNP klienti informāciju par šo ceļvedi saņems jau šomēnes savos rēķinos, kā arī RNP namos maijā tiks izvietoti šķirošanas infografiku plakāti. RNP uzsver, ka jaunās kopīgās vadlīnijas atvieglos un uzlabos šķirošanu visās Rīgas atkritumu apsaimniekošanas zonās.

2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, Rīgā izvietoto iepakojuma konteineru skaits pieaudzis par 2400, stikla konteineru – par 1200, bet BIO atkritumu konteineru skaits pieaudzis par 1500. 2020. gadā dalīti savākti 20% atkritumu, bet 2021. gadā - jau 24%.

Šā gada pirmajos mēnešos vieglā iepakojuma konteineru skaits pieaudzis par 1927, stikla - par 1704, BIO - par 58. Kopā Rīgā ir 15480 vieglā iepakojuma konteineri, 6471 stikla konteineri un 1883 BIO konteineri.

Šķirojot vieglo iepakojumu un stikla taru, kopumā rīdzinieki 2021. gadā ir ietaupījuši 9,5 miljonus eiro - tā ir nauda, ko iedzīvotāji būtu samaksājuši, ja šķirotie atkritumi būtu izvesti un apsaimniekoti kā sadzīves atkritumi. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, papildus ir ietaupīti 1,5 miljoni eiro.

Rīgas pašvaldība atgādina, ka iepakojuma un stikla taras konteineru uzstādīšana un šo dalīti vākto atkritumu izvešana ir bez maksas, pretēji sadzīves atkritumu konteineru izvešanai, par ko iedzīvotājiem jāmaksā. Katrs liels iepakojuma konteiners, kas 2022. gadā būs sašķirots pareizi un tiks izvests kā iepakojuma konteiners, var samazināt mājas atkritumu apsaimniekošanas izdevumus līdz pat 35%.

Informāciju sagatavoja: Mārtiņš Vilemsons – Rīgas domes Komunikācijas pārvaldes Ārējās komunikācijas nodaļas projektu koordinators, e-pasts: martins.vilemsons@riga.lv.

Atkritumu šķirošanas ceļvedis

Rīgas domes Komunikācijas

Autors: pārvalde

<https://www.riga.lv/lv/jaunums/izveidots-latvija-pirmais-vienotais-atkritumu-skirosanas-celvedis-0>